

Vzorová pravidla FIATA pro zasilatelské služby, jak byla přijata společností Panalpina Czech s.r.o.

Část I. Všeobecná ustanovení

1. Použitelnost

- 1.1. Tato pravidla se použijí, pokud jsou vtělena do smlouvy na základě odkazu na Vzorová pravidla pro zasilatelské služby, který je učiněn písemně, ústně nebo jiným způsobem.
- 1.2. Jakmile je tento odkaz proveden, smluvní strany souhlasí s tím, že tyto Pravidla ruší veškeré dodatečné podmínky smlouvy, které jsou v rozporu s těmito Pravidly, a to s výjimkou případů, kdy dochází k zvýšení odpovědnosti nebo rozšíření závazků zasilatele.

2. Definice

- 2.1. **Zasilatelské služby** jsou služby jakéhokoli typu týkající se dopravy, seskupování zásilek pro odesílání, skladování, manipulace, balení nebo distribuce zboží, stejně tak jako podpůrné a poradenské služby související s nimi, a to včetně například celní a daňové problematiky, deklarace zboží pro úřední účely, zprostředkování pojištění zboží a inkasa nebo zajištění platby nebo dokladů týkajících se zboží.
- 2.2. **Zasílatelem** se rozumí osoba, která uzavírá s příkazcem smlouvu o poskytování zasilatelských služeb (zasílatelská smlouva).
- 2.3. **Dopravcem** se rozumí jakákoli osoba, která provádí vlastní dopravu zboží s využitím svých vlastních dopravních prostředků (provozující dopravce) a jakákoliv osoba, která podléhá odpovědnosti dopravce v důsledku výslovné nebo konkludentní záruky, na jejímž základě je převzata tato odpovědnost (smluvní dopravce).
- 2.4. **Příkazcem** se rozumí jakákoli osoba, jež má práva a povinnosti podle zasilatelské smlouvy uzavřené se zasílatelem nebo na základě své činnosti související se zasilatelskými službami.
- 2.5. **Zbožím** se rozumí jakýkoli majetek, včetně živých zvířat, stejně tak jako kontejnery, palety nebo podobný přepravní nebo obalový artikl, jež není dodán zasílatelem.
- 2.6. **SDR** se rozumí zvláštní práva čerpání (Special Drawing Right), která jsou definována Mezinárodním měnovým fondem.
- 2.7. **Mandatorním zákonem** se rozumí všechna ustanovení zákona, od nichž se nelze odchýlit ve smluvních ujednáních v neprospěch příkazce.
- 2.8. Do **písemné formy** patří telegram, dálnopis, fax nebo jakýkoli záznam provedený elektronickými prostředky.
- 2.9. Za **cennosti** se považuje drahý kov, mince, peníze, převoditelné cenné papíry, drahé kameny, klenoty, starožitnosti, obrazy, umělecká díla a podobný majetek.
- 2.10. Za **nebezpečné zboží** se považuje zboží, které je úředně klasifikováno jako nebezpečné, stejně jako zboží, které je nebo by se mohlo svou povahou stát nebezpečné, hořlavé, radioaktivní nebo škodlivé.

3. Pojištění

Zasílatel neuzavře žádné pojištění, ledaže k tomu příkazce vydá výslovné pokyny v písemné formě. Všechna sjednaná pojištění podléhají obvyklým výjimkám a podmínkám pojistných smluv pojišťovací společnosti nebo zajišťitelů, kteří nesou riziko. Není-li písemně dohodnuto jinak, zasílatel není povinen sjednat samostatné pojištění každé zásilky, ale může se k tomu přihlásit ve všeobecné nebo generální pojistné smlouvě, kterou uzavře.

4. Překážky

Pokud má nebo někdy pravděpodobně bude mít na plnění zasilatele dopad vznik určité překážky nebo rizika jakéhokoli druhu (počítaje v to stav zboží), jež nevznikly na základě zavinění nebo nedbalosti zasilatele a jimž se nemůže vyhnout při uplatnění přiměřeného úsilí, je zasilatel oprávněn upustit od dopravy zboží podle příslušné smlouvy a tam, kde je rozumně možné, zpřístupnit zboží nebo jakoukoli jeho část příkazci na místě, jež zasilatel považuje za bezpečné a k tomuto účelu vhodné, na základě čehož se bude dodávka považovat za uskutečňenou a odpovědnost zasilatele, pokud jde o toto zboží, končí. Zasilatel má v každém případě právo na dohodnutou odměnu v souladu se smlouvou a příkazce je povinen mu uhradit dodatečné náklady vyplývající z výše uvedených okolností.

5. Způsob a trasa dopravy

Zasilatel je povinen provádět své služby podle pokynů příkazce, které byly dohodnuty. Pokud jsou tyto pokyny nepřesné nebo neúplné nebo nejsou v souladu se smlouvou, je zasilatel oprávněn na riziko a účet příkazce jednat, jak sám považuje za vhodné. Není-li dohodnuto jinak, zasilatel může bez upozornění příkazce upravit dopravu zboží na palubě nebo v podpalubí a zvolit nebo nahradit prostředky, trasu a postup dopravy, který musí být při manipulaci, uskladnění, skladování a dopravě zboží dodržen.

Část II. Odpovědnost zasilatele

6. Odpovědnost zasilatele (ne jako příkazce)

6.1. Základ odpovědnosti

6.1.1. Povinná péče zasilatele

Zasilatel odpovídá, pokud nevykoná náležitou péči a nepodniká odpovídající opatření při plnění zasilatelských služeb, když v takovém případě je s výhradou článku 8 povinen nahradit příkazci ztrátu nebo škodu na zboží, stejně jako přímou finanční ztrátu vyplývající z porušení jeho povinné péče.

6.1.2. Vyloučení odpovědnosti za třetí strany

Zasilatel nese odpovědnost za jednání nebo opomenutí třetích stran, jako jsou například dopravci, majitelé skladů, dokaři, přístavní orgány a další zasilatele, pokud vykonával náležitou péči při výběru třetích stran, jejich instruktáži a dozorování.

7. Odpovědnost zasilatele jako příkazce

7.1. Odpovědnost zasilatele jako dopravce

Zasilatel nese odpovědnost jako příkazce (zmocnitel) nejen v případě, kdy provádí vlastní dopravu sám prostřednictvím svých vlastních dopravních prostředků (provozující dopravce), ale také v případě, že se výslovně nebo konkludentně zavázal, že převezme odpovědnost dopravce (smluvní dopravce) vystavením svého vlastní dopravního nebo jiného dokladu. Avšak zasilatele nelze považovat za odpovědného jako dopravce, pokud příkazce obdržel dopravní doklad vydaný jinou osobou než zasilatelem a není zachována přiměřená lhůta, v níž zasilatel přesto odpovídá jako dopravce.

7.2. Odpovědnost zasilatele jako příkazce za další služby

Pokud jde o jiné služby, než je doprava zboží, jako je například uskladnění, manipulace, balení nebo distribuce zboží, stejně jako podpůrné služby s nimi související, zasilatel odpovídá jako příkazce (zmocnitel):

1. Když jsou tyto služby vykonány jím samotným s využitím vlastního zařízení nebo zaměstnanců, nebo

2. Pokud se výslovně nebo konkludentně zaváže převzít odpovědnost jako příkazce (zmocnitel).

7.3. Základ odpovědnosti zasilatele jako zmocnitele

Zasilatel jako příkazce (zmocnitel) odpovídá s výhradou článku 8 za jednání a opomenutí třetích stran, které zajistil pro plnění smlouvy o dopravě nebo ostatních službách stejným způsobem, jako by tato jednání nebo opomenutí byla jeho vlastní, a jeho práva a povinnosti podléhají ustanovením zákona aplikovatelného na režim dopravy nebo na příslušné služby, stejně tak jako výslovně dohodnuté dodatečné podmínky nebo nedodržení výslovné smlouvy na základě obvyklých podmínek pro tento režim dopravy nebo služeb.

8. Výluky, stanovení a peněžní omezení odpovědnosti

8.1. Výluky

Zasilatel v žádném případě nezodpovídá za:

1. cennosti nebo nebezpečné zboží, pokud to jako takový zasilatel nedeklaroval při uzavírání smlouvy.
2. ztrátu vyplývající z prodlení, pokud k tomu výslovně nedal písemný souhlas.
3. nepřímou nebo následnou škodu, jako je například ušlý zisk a ztráta trhu.

8.2. Stanovení náhrady škody

Hodnota zboží se určí podle aktuální ceny na komoditní burze nebo – není-li k dispozici cena z komoditní burzy – podle aktuální tržní ceny nebo odkazem na obvyklou hodnotu zboží stejného druhu a kvality, není-li k dispozici ani cena z komoditní burzy, ani aktuální tržní ceny.

8.3. Peněžní omezení

8.3.1. Ztráta nebo poškození zboží

(Omezení) ustanovení článku 7.3. bez ohledu na skutečnost, že zasilatel není nebo nemusí být odpovědným za ztrátu nebo poškození zboží ve výši, která překračuje ekvivalent 2 SDR na jeden kilogram hrubé váhy ztraceného nebo poškozeného zboží, ledaže je vymežena vyšší částka od osoby, za niž zasilatel odpovídá. Pokud zboží nebylo dodáno ve lhůtě 90 o sobě jdoucích dnů od data, kdy zboží mělo být dodáno, může stěžovatel, neexistují-li důkazy o opaku, pokládat zboží za ztracené.

8.3.2. Omezení odpovědnosti z prodlení

Pokud zasilatel odpovídá ohledně ztráty vyplývající z prodlení, tato odpovědnost se omezuje na částku, která nepřekračuje odměnu za službu, která způsobila toto prodlení.

8.3.3. Další typ ztráty

Ustanovení článku 7.3. bez ohledu na odpovědnost za jakýkoli typ ztráty, jež nebyl uveden v článku 8.3.1. a 8.3.2., nesmí překročit celkovou výši 10.000 SDR za každou událost, ledaže je od osoby, za niž zasilatel odpovídá, získána vyšší částka.

9. Oznámení

- 9.1. Pokud osoba oprávněná k přijetí zboží písemně nepošle zasilateli oznámení o ztrátě nebo poškození zboží uvádějící obecnou povahu této ztráty nebo škody, když je toto zboží jí předáno, je toto předání zboží dostatečným důkazem, že dodávka zboží byla provedena v dobrém pořádku a stavu. Kde tato ztráta nebo poškození není zřejmé, bude mít stejný dostatečný účinek (*prima facie*), pokud písemné oznámení nebude zasláno do 6 dnů od data, kdy zboží bylo předáno osobě oprávněné k jejímu přijetí.
- 9.2. Pokud jde o jinou ztrátu nebo škodu, jakýkoli nárok příkazce vůči zasilateli vznikající ohledně jakékoli služby poskytované příkazci nebo k níž se zasilatel zavázal, musí být učiněn písemně a oznámen zasilateli do 14 dnů od data, kdy se příkazce seznámil nebo se měl seznámit s jakýmkoli případem, nebo událostí, jež údajně daly vzniknout tomuto nároku. Jakýkoli nárok, který není uplatněn a oznámen v souladu s výše uvedeným, bude považován za odmítnutý a absolutně neplatný s výjimkou případu, kde se příkazce může prokázat, že pro něho bylo

nemožné vyhovět časovému limitu a že uplatnil nárok, jakmile to pro něho bylo rozumně možné provést.

10. Promlčení

Není-li výslovně dohodnuto jinak, je zasilatel zproštěn veškeré odpovědnosti podle těchto Pravidel, ledaže je do 9 měsíců od dodání zboží nebo od data, kdy zboží mělo být dodáno, nebo od data, kdy by nedodání zboží opravňovalo příjemce zásilky považovat zboží za ztracené, podána žaloba k soudu. Pokud jde o jinou ztrátu nebo škodu na zboží měla by se 9 měsíční lhůta počítat od okamžiku, kdy došlo k neplnění zasilatele, která zakládá právo k uplatnění nároku.

11. Použitelnost žalob ex delicto

Tyto Pravidla se uplatňují na všechny nároky vůči zasilateli, ať již je nárok založen na smlouvě nebo občanskoprávním deliktu.

12. Odpovědnost zaměstnanců a dalších osob

Tato Pravidla se aplikují kdykoli je uplatněn jakýkoli nárok vůči zaměstnanci obchodnímu zástupci nebo jiné osobě angažované zasilatelem k poskytování služby (včetně jakéhokoli nezávislého dodavatele), ať už tyto nároky jsou založeny na smlouvě nebo občanskoprávním deliktu, a celková odpovědnost zasilatele a jeho zaměstnanců, zástupců a ostatních osob nesmí překročit omezení aplikovatelné na dotčenou službu, jak je výslovně dohodnuto mezi zasilatelem a příkazcem nebo jak to vyplývá z těchto Pravidel.

Část III. Závazek a odpovědnost příkazce

13. Nepředvídané okolnosti

V případě, že při nepředvídaných okolnostech zasilatel jedná v nejlepším zájmu příkazce, musí příkazce nést mimořádné náklady a výlohy zasilatele.

14. Vyloučení započtení

Veškeré splatné peněžní částky musí být uhrazeny bez jakéhokoli zkrácení z důvodu uplatnění nároku, protinároku nebo započtení.

15. Všeobecné retenční právo

Zasilatel je oprávněn mít v rozsahu povoleném aplikovatelným zákonem všeobecné retenční právo na zboží a všechny dokumenty týkající se tohoto zboží ohledně jakékoli splatné částky příkazce pro zasilatele, včetně poplatků za skladování a nákladů na jejich vymáhání, a je oprávněn vynutit si toto zadržovací právo jakýmkoli přiměřeným způsobem, o němž se domnívá, že je vhodný.

16. Informace

Na příkazce se pohlíží tak, že v době, kdy zboží převzal zasilatel, garantuje zasilateli správnost všech náležitostí týkajících se všeobecné povahy zboží, jeho označení, množství, váhy, objemu a kvantity a v případě potřeby nebezpečného charakteru zboží, které poskytnul sám nebo poskytlo v jeho prospěch.

17. Povinnost náhrady škody

17.1. Obecná povinnost náhrady škody

Kromě rozsahu, v němž je zasilatel odpovědný podle ustanovení části II., je příkazce povinen nahradit zasilateli škodu za veškerou odpovědnost vzniklou při plnění zasilatelských služeb.

17.2. Povinnost náhrady škody týkající se společné havárie

Příkazce je povinen nahradit škodu zasilateli, pokud jde o jakékoli nároky s povahou společné havárie, jež lze uplatnit na něm, a je povinen poskytnout takovou jistotu, kterou zasilatel může požadovat v této souvislosti.

18. Odpovědnost příkazce

Příkazce odpovídá zasilateli za celkovou ztrátu nebo škodu, náklady, výdaje a úřední poplatky vzniklé na základě nesprávných nebo neúplných informací nebo pokynů příkazce nebo v důsledku předání zboží příkazcem nebo jakoukoli osobou jednající jeho jménem zasilateli nebo jakékoli jiné osobě, které zasilatel může odpovídat, jež způsobily smrt nebo škodu na zdraví, majetku, životním prostředí nebo jiný typ ztráty.

Část IV. Spory a mandatorní právo

19. Jurisdikce a aplikovatelné právo

Není-li dohodnuto jinak, žaloby proti zasilateli lze podávat pouze na místě, kde má zasilatel své sídlo, a musí být rozhodováno podle práva země tohoto místa.

20. Mandatorní právo

Tyto Pravidla nabývají účinnosti pouze v rozsahu, v jakém nejsou v rozporu s mandatorními ustanoveními mezinárodních úmluv nebo vnitrostátním právem aplikovatelným na zasilatelské služby.